

PER MAIL VERZONDEN

Minister voor Natuur & Stikstof
Minister van Infrastructuur & Waterstaat

Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Datum : 22 november 2022
Ons kenmerk : 221122/HvdH/SvdT
Onderwerp : Stikstofaanpak en PAS-melders

Geachte mevrouw Van der Wal,
Geachte heer Harbers,

Met grote zorg sturen wij u namens onze 30.000 leden deze brandbrief. Een kopie hiervan zullen we toesturen aan de minister van LNV, betrokken gedeputeerden in het IPO alsook aan de Vaste Kamercommissie Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit van de Tweede Kamer.

In de provincie Overijssel staat een van onze leden, een zogenaamde PAS-melder, op het punt om gehandhaafd te worden. Naast empathie en begrip is er nog bitter weinig zicht op concrete actie om de betreffende ondernemer daadwerkelijk te helpen. Ondertussen is bekend geworden dat diverse private partijen, maar ook Rijkswaterstaat, in hun strooptocht naar stikstofruimte alvast twintig boerenbedrijven hebben opgekocht voor hun eigen economische projecten. Zodoende vissen de PAS-melders achter het net. Dat is vanuit behoorlijk bestuur onbegrijpelijk en niet uit te leggen. De Wet Natuurbescherming (Artikel 1.13a) verplicht de overheid immers nadrukkelijk tot legalisering van deze categorie ondernemers die buiten hun schuld om in deze penibele situatie zijn gekomen. Daarnaast leidt dit eenzijdig en ongecoördineerd optreden van grote bedrijven en Rijkswaterstaat tot significant nadeel voor kleinere economische activiteiten op het platteland. Ondertussen zijn de provincies door dit alles de regie kwijt.

Dit roept fundamentele vragen op. Worden gebiedsprocessen nog wel serieus genomen? Is de overheid niet alleen in woord, maar ook in daad geëngageerd aan het legaliseren van PAS-melders? En waarom geldt voorzorg en bescherming van de natuur niet wanneer er een snelweg moet worden verbreed? En is ook staatssteun dan geen punt? Wij kunnen de gang van zaken niet anders kwalificeren dan chaotisch en willekeurig.

PAS-melders

De concrete situatie in Overijssel is het meest urgent gelet op de handhaving die aanstaande is. Eenzelfde dreiging van hoge dwangsommen hangt echter op termijn alle PAS-melders boven het hoofd. Nogmaals, dat zijn ondernemers die buiten hun schuld om in een illegale situatie zitten. Om ervoor te zorgen dat de Overijsselse PAS-melders geholpen worden en om te voorkomen dat de andere ruim 2500 PAS-melders in Nederland in dezelfde situatie terechtkomen, is het nodig dat u direct met een passende oplossing komt. LTO Nederland roept u en de provincies daarom nogmaals op om verantwoordelijkheid te nemen en de beloofde legalisering van PAS-melders zo snel mogelijk te realiseren.

De provincie Overijssel en het Rijk stellen dat omwille van staatssteunregels de overheid geen bedrijven kan uitkopen om met de vrijgekomen stikstofruimte PAS-melders te legaliseren. Ondertussen koopt Rijkswaterstaat als uitvoeringsorganisatie van het ministerie van I&W wel boerderijen op om wegenbouw mogelijk te maken. Dat gebeurt onder het mom van een dringend maatschappelijk doel. Is daarentegen het oplossen van fouten door overheidsfalen, en daarmee herstel van de rechtsstaat, niet ook een dringend maatschappelijk doel? Kennelijk is in onze rechtsstaat het kunnen blijven rijden met de auto van meer maatschappelijk belang dan rechtstatelijke waarborging van de zekerheid van boeren, ook inwoners van Nederland. Het kan maar helder te zijn.

Concrete acties

Een maand geleden omarmde het kabinet de aanbevelingen van het rapport Remkes. Er werd vanuit het kabinet toegezegd om vrijgekomen stikstofruimte als eerste te gebruiken om de PAS-melders te

legaliseren. En dit is niet de eerste keer dat de minister dit zegt! De betrokken boeren staan al geruime tijd met de rug tegen de muur. Zonder Nb-vergunning kunnen ze geen financiering krijgen voor de maatschappelijk gewenste duurzame investeringen. Dat er naast de onzekerheid waarin deze ondernemers al 3½ jaar verkeren, nu ook nog dwangsommen te wachten staan, is onacceptabel. Gezien de toezeggingen van het kabinet is het uw taak daad bij het woord te voegen en deze situatie op te lossen. Door de handen in één te slaan met de provincies en gezamenlijk prioriteit te geven aan de PAS-melders.

Het mogelijk maken van extern salderen voor PAS melders in de provincies is daarvan de eerste stap, gevolgd door het alloceren van stikstofruimte voor de PAS-melders. De tweede en parallel te nemen stap is dat de regering haar verantwoordelijkheid voor flankerend beleid moet nemen. U moet niet alleen wettelijk regelen, maar ook in de praktische uitvoer juridisch borgen dat stikstofruimte die vrijkomt als eerste wordt gebruikt voor legalisering van PAS-melders. Conform het plan Duurzaam Evenwicht dient vrijkomende stikstofruimte centraal geregistreerd te worden. Via dit registratiesysteem worden opkoopacties inzichtelijk voor alle betrokkenen. Zo worden gedeputeerden ook niet meer overvallen door dit soort eenzijdige en ongewenste acties vanuit de rijksoverheid en private partijen. Via een stikstofbank kan de verworven en geregistreerde ruimte vervolgens worden verdeeld. Daarbij hebben PAS-melders voorrang, zoals wettelijk toegezegd.

Volg Remkes en Kamermoties op

Dat overheid en marktpartijen bezig zijn om stikstofruimte te zoeken voor andere projecten is in tegenspraak met wat het rapport Remkes recent adviseerde en door het kabinet integraal werd overgenomen: "PAS-melders en interimers krijgen daarom voorrang boven ieder bouwproject, hoe belangrijk ook", aldus Remkes.

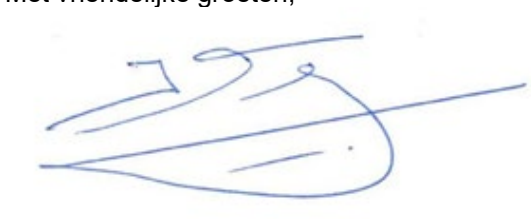
Recent heeft ook de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin de regering wordt opgeroepen om niet het recht van de sterkste te laten gelden in de zoektocht naar stikstofruimte – maar éérs de PAS-melders te vergunnen. Na twee jaar voorbereiding lijkt de praktijk echter te zijn dat de agrarische sector enkel kan leveren om andere activiteiten mogelijk te maken. Dit doorkruist gemaakte afspraken, toezeggingen en wettelijke verplichtingen. De eerder genoemde stikstofbank moet dus per direct en transparant opengesteld worden en zodanig worden ingeregeld dat vrijgekomen stikstofruimte eerst naar de legalisatie van PAS-melders gaat.

Snel concrete stappen zetten

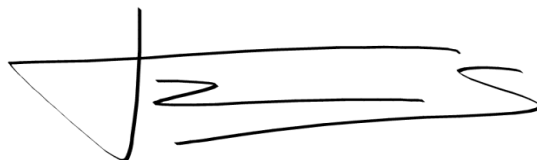
Kortom, het is zaak dat de overheid nu verantwoordelijkheid neemt en de toezeggingen die zijn gedaan aan deze ondernemers waarmaakt. Gezinsbedrijven worden nu door onbetaalbare dwangsommen vermorzeld. Dit door een overheid die ze hoort te beschermen. Het vertrouwen in de rechtsstaat is hiermee in het geding.

Mede namens al onze boeren vragen we u om het vertrouwen van de agrarische ondernemers in Nederland, en zeker de 3000 PAS-melders die nu in onzekerheid verkeren, niet nog verder te beschamen.

Met vriendelijke groeten,

Sjaak van der Tak
Voorzitter

drs. Hans Van den Heuvel MBA
Algemeen Directeur